

(Spiegel Online International, 25.6.2012)

Не тако давно, Марио Драги је зрачио самопоузданошћу и добрим расположењем. Шеф Европске централне банке (ЕЦБ) је немачком листу "Билд" изјавио пре само неколико недеља – „Најгоре је прошло“. Ситуација еврозоне се, како Драги рече, „стабилизovala“, а и „враћа се поверење инвеститора“. И – пошто је изгледало да се све креће добрим колосеком – Драги је чак од репортера прихватио и онај традиционални пруски шлем са шпицом. Урааа!

Међутим... прошле недеље, док је честитао добитницима једног међународног студентског такмичења, тај главни европски монетарни пас-чувар није изгледао ни изблиза онолико сретан на фотографијама снимљеним пред оним плавим кругом са жутим звездама у Евро-кули, главном штабу ЕЦБ у Франкфурту. Смешкао се, руковао и предавао сведочанства. Али – оно што је имао рећи својим слушаоцима, није више оптимистички звучало. Драги је, чак, звучао врло забринуто, па је и показивао знаке разочарања: „Ви сте прва генерација одрасла са евром и више не познаје старе валуте... Надам се да их нећете поново упознавати.“

Сама чињеница да главни европски банкар више није вољан да искључи могућност повратка на старе националне валуте најбоље показује колико је драматична ситуација. До недавна, знак политичке коректности је био да се уопште не узима у обзир могућност колапса евра. Али сада, са јачањем дебате о валути у Европи, незамисливо постаје замисливо на свим нивоима политике и економије.

Марио Драги и премијер Луксембурга Жан-Клод Јункер

Пропаст валуте – врло вероватан сценарио

Инвестициони стручњаци Дојче банке (Deutsche Bank) сада увиђају да је колапс заједничке валуте „врло вероватан сценарио“. Немачке компаније се припремају за могућност да би њихови пословни контакти у Мадриду и Барселони ускоро могли да поново плаћају у пезетама. А у Италији бивши премијер Силвио Берлускони размишља да отпочне нову предизборну кампању – можда још и ове године – на платформи повратка на лире.

Ништа више не изгледа немогуће, чак ни онај сценарио по коме би све чланице еврозоне отресле прашину са својих бивших новчаница и новчића, и поздравиле повратак гулдена, дојчмарке и драхме.

То би било остварење сна националистичким политичарима, али ноћна мора економији. Све што је срасло током двеју деценија евро-историје, морало би да се болно расцепљује. Милиони уговора, пословних односа и партнерстава морали би се поново размотрити, а хиљаде компанија би требало заштитити од банкрота. Европа би заронила у дубоку рецесију. Владе, које би биле приморане да позајмљују све више милијарди као би саставиле крај с крајем својих обавеза, суочиле би се са избором двеју подједнако непривлачних могућности: или да драстично повећају порезе, или – да тешко оптерете

своје грађане високом инфлацијом.

Такав језив сценарио би постао стварност – а та застрашујућа перспектива би требало да убеди сваког од европских лидера да што хитније потражи консензус. Али – о некаквом консензусу данас не може бити ни говора. Чак и напротив – како се економска криза на југу Европе погоршава, линије међувладиних фронтова се само још више учвршћују.

Италијани и Шпанци желе да Немачка пружи чвршће гаранције за њихова дуговања. Али, Немачка је вољна да то учини једино ако све државе еврозоне пренесу на Брисел више овлашћења – а то су мере које јужне државе-чланице нису вољне да предузму.

Пацијенту је све горе

Та дискусија се у [зачараним] круговима већ месецима врти – а то је и зашто се поверење финансијских тржишта у државе-дужнике само губи, а оне губе и поверење сопствених грађана. Без обзира какве све „медицине“ прописују европски политичари, пацијенту не бива нимало боље. У ствари – све му је горе.

Већ недељама, инвеститори и експерти захтевају решавање шпанске банковне кризе – било у облику инфузије готовине из два европска фонда за спасавање који се налазе у Луксембургу: European Financial Stability Facility (EFSF) [Европског механизма финансијске стабилности] и European Stability Mechanism (ESM) [Европског стабилизационог механизма]. Када се Мадрид, на једвите јаде, одлучио да затражи суму која би на крају могла да износи и 100 милијарди € (125 милијарди \$), експерти су схватили да би то значило моментални пораст државног дуговања Шпаније са 70% на 80%. Резултат тога је био да су камате на шпанска дуговања порасле – уместо да се смање.

Замишљање незамисливог – катастрофалне последице слома евра

Пише: Шпигл

понедељак, 02 јул 2012 12:46

